

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 03
Rotel 030106

DOM
2012-12-28
Stockholm

Mål nr
B 9697-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Attunda tingsrätts dom den 31 oktober 2012 i mål nr B 6615-11, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Annika Wennerström
Åklagarmyndigheten
Norrorsts åklagarkammare i Stockholm

Motpart (Målsägande)

Målsägande A (sekretessbelagd uppgift), se bilaga B

Ombud och målsägandebiträde: Advokat Anna-Kajsa Stranding
Advokatbolaget Wallin & Söderberg AB
Dragarbrunnsgatan 44
753 20 Uppsala

Ombud och tillfälligt målsägandebiträde: Jur.kand. Ulrika Söderberg
Advokatbolaget Wallin & Söderberg AB
Turebergs Torg 1
191 47 Sollentuna

Klagande och motpart (Målsägande)

Målsägande B (sekretessbelagd uppgift), se bilaga B

Ombud och målsägandebiträde: Advokat Anders Malmsten
Stockholms Advokatbyrå HB
Kungsholmstorg 6
112 21 Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

KARL OLOF Mauritz Bonow, 401130-0573
Frihetsberövande: Häktad
Lindgårdsvägen 123
746 36 Bålsta

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Gunnar Heimklo
Turebergsvägen 5
191 47 Sollentuna

SAKEN

Grov våldtäkt mot barn m.m.

Dok.Id 1051131

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 669 80	08-561 669 88	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd3@dom.se www.svea.se		

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer tingsrättens dom.
 2. Hovrätten häver beslaget av film från besöket i Dallas (del av punkten 2 under rubriken Förverkande och beslag i tingsrättens dom). Vad tingsrätten i övrigt beslutat om beslag ska bestå.
 3. Anna-Kajsa Stranding tillerkänns ersättning av allmänna medel med 38 788 kr, varav 27 715 kr för arbete, 3 315 kr för tidsspillan och 7 758 kr för mervärdesskatt.
 4. Anders Malmsten tillerkänns ersättning av allmänna medel med 29 875 kr, varav 21 690 kr för arbete, 2 210 kr för tidsspillan och 5 975 kr för mervärdesskatt.
 5. Gunnar Heimklo tillerkänns ersättning av allmänna medel med 45 253 kr, varav 30 125 kr för arbete, 6 077 kr för tidsspillan och 9 050 kr för mervärdesskatt.
 6. Staten ska svara för kostnaderna för målsägandebiträderna och försvararen.
 7. Vad tingsrätten har beslutat om sekretess ska bestå. Hovrätten beslutar med stöd av samma bestämmelser om sekretess för motsvarande uppgifter, vilka även i hovrätten har lagts fram vid den del av huvudförhandlingen som har hållits inom stängda dörrar. Detsamma gäller identitetsuppgifterna i bilaga B till denna dom.
 8. Karl Olof Bonow ska vara häktad till dess att domen i ansvarsdelen vinner laga kraft mot honom.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Åklagaren och målsägande B har yrkat att hovrätten ska döma Karl Olof Bonow för försök till grov våldtäkt mot barn i stället för sexuellt ofredande (åtalspunkten 9) och till följd av detta bestämma påföljden till ett längre fängelsestraff.

Karl Olof Bonow har yrkat att hovrätten ska frikänna honom från ansvar för grov våldtäkt mot barn, grovt sexuellt utnyttjande av underårig och sexuellt ofredande samt ändra påföljden alternativt nedsätta fängelsestraffet. Han har vidare yrkat att hovrätten ska ogilla målsägande A:s och B:s skadeståndsyrkanden.

Parterna har bestritt respektive motparts ändringsyrkanden.

I fråga om yrkade skadeståndsbelopp har Karl Olof Bonow redovisat samma inställning som vid tingsrätten.

Åklagaren har justerat åtalet på så sätt att gärningspåståendet under åtalspunkten 1-5. C ska lyda: ”ett tillfälle någon av somrarna 1994 – 1997 ...”.

Åklagaren har uppgett att beslaget av en film från besök i Dallas kan hävas omedelbart.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

I enlighet med tingsrättens dom, som inte överklagats i den delen, har Karl Olof Bonow gjort sig skyldig till grovt barnpornografibrott. Hovrätten gör inte någon annan bedömning än tingsrätten i frågan hur denna gärning ska rubriceras.

När det gäller åtalet i övriga delar har samma bevisning som vid tingsrätten lagts fram i hovrätten. Dessutom har omförhör hållits med polisen Malin Persson och i samband med förhöret har bilder och fotografier förevisats.

Tingsrätten har i sin dom utförligt redogjort för den utredning som har lagts fram och hur tingsrätten har värderat denna. Hovrätten gör inte några andra bedömningar än de som tingsrätten har gjort vare sig i fråga om Karl Olof Bonow har begått de åtalade

gärningarna, hur gärningarna ska rubriceras, vilken påföljd som ska väljas, straffmätningen, eller skadestånd. Tingsrättens dom ska därför inte ändras i dessa delar.

I fråga om beslaget av en film från besök i Dallas har åklagaren ansett att det kan hävas omedelbart. Skäl saknas därför att låta beslaget i denna del bestå.

Häktningsskäl kvarstår.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga C

Överklagande senast 2013-01-25

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Per Sundberg, Torbjörn Widemar och Kerstin Norman, referent, samt nämndemännen Catarina Ingvarsson och Anders Rodin.

Avräkningsunderlag bifogas.

ATTUNDA TINGSRÄTT
Enhet 5

DOM
2012-10-31
meddelad i
Sollentuna

Mål nr B 6615-11

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Åklagare

Kammaråklagare Annika Wennerström
Åklagarmyndigheten
Norrorts åklagarkammare i Stockholm

Målsägande

1. Målsägande A

Målsägandebiträde:
Advokat Anna-Kajsa Stranding
Advokatbolaget Wallin & Söderberg AB
Dragarbrunnsgatan 44, 5 tr
753 20 Uppsala

2. Målsägande B

Målsägandebiträde:
Advokat Anders Malmsten
Stockholms Advokatbyrå HB
Kungsholmstorg 6
112 21 Stockholm

Tilltalad

KARL OLOF Mauritz Bonow, 401130-0573
Frihetsberövande: Häktad
Lindgårdsvägen 123 Lgh 1002
746 36 Bålsta

Offentlig försvarare:
Advokat Gunnar Heimklo
Advokatfirman Heimklo AB
Turebergsvägen 5
191 47 Sollentuna

DOMSLUT

Begångna brott

1. Grov våldtäkt mot barn

Lagrum

6 kap 4 § 1 st och 3 st brottsbalken

Postadress

Box 940
191 29 Sollentuna

Besöksadress

Tingsvägen 11

Telefon

08-561 695 00

Telefax

08-561 695 01

E-post: attunda.tingsratt@dom.se

www.attundatingsratt.domstol.se

Expeditionstid

måndag - fredag

08:30-16:00

2. Grovt sexuellt utnyttjande av underårig	6 kap 4 § 2 st brottsbalken i dess lydelse före den 1 juli 1992, den 1 januari 1995, den 1 juli 1998 och den 1 april 2005
3. Sexuellt ofredande	6 kap 10 § 1 st brottsbalken
4. Grovt barnpornografibrott	16 kap 10 a § 1 st 5 p och 5 st brottsbalken

Påföljd m.m.

Fängelse 10 år

Skadestånd

1. Karl Olof Bonow ska utge skadestånd till Målsägande A med 600 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 30 september 2001 till dess betalning sker.
2. Karl Olof Bonow ska utge skadestånd till Målsägande B med 100 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 1 december 2008 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

1. I beslag tagna föremål med barnpornografiskt material, dator, CD-skiva, diskett och negativ förklaras förverkade. Beslagen ska bestå (Polismyndigheten i Stockholms län; beslagsprotokoll 2012-0201-BG811 p 1-3 och 2012-0201-BG 14983 p 43, 49, 60 och 79).
2. Beslagen av film från besök i Dallas och utskrift av brev till Karl Olof Bonows syster ska bestå till dess domen vunnit laga kraft (Polismyndigheten i Stockholms län; beslagsprotokoll 2012-0201-BG17199 och 2012-0201-BG20722 p 5).

Häktning m.m.

Karl Olof Bonow ska stanna kvar i häkte till dess domen i ansvarsdelen vinner laga kraft mot honom.

Sekretess

1. Sekretessen enligt 35 kap. 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att gälla för de uppgifter som lagts fram vid förhandling inom stängda dörrar och som kan röja målsägandenas samt vittnena C:s, D:s, E:s, F:s, G:s, H:s och I:s identiteter. Sekretessen ska även fortsätta att gälla för övriga uppgifter om enskildas personliga förhållanden - i den mån sådana övriga uppgifter inte har tagits in i domen - som lagts fram vid förhandling inom stängda dörrar och som finns i häktningspromemoria (aktbil. 22), bilagor till häktningsprotokoll (aktbil. 23 och 33), bilaga till stämmningsansökan (aktbil. 36), förundersökningsprotokoll (aktbil. 37 och 38), tilläggsprotokoll (aktbil. 67, 68, 72 och 74) och pärm (aktbil. 70). Detsamma ska gälla för uppgifter om enskildas personliga förhållanden i ljud- och bildupptagningar av förhör som hållits vid förhandling inom stängda dörrar samt identitetsuppgifter, gärningspåståenden och förhörsanteckningar i bilaga 1 till denna dom. Att sekretess gäller för de bilder som förebringats vid förhandling inom stängda dörrar följer av 18 kap. 15 § offentlighets- och sekretesslagen.
2. Sekretessen enligt 35 kap. 13 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska bestå för uppgifterna i det läkarintyg enligt 7 § lagen om särskild personutredning i brottmål, m.m. (1991:2041) som förebringats vid tingsrättens huvudförhandling. Sekretessen ska dock inte bestå för uppgifterna på sidan 1 i intyget.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Gunnar Heimklo tillerkänns ersättning av allmänna medel med 126 531 kr. Av beloppet avser 87 965 kr arbete, 13 260 kr tidsspillan och 25 306 kr mervärdesskatt.
 2. Anna-Kajsa Stranding tillerkänns ersättning av allmänna medel med 73 806 kr. Av beloppet avser 59 045 kr arbete och 14 761 kr mervärdesskatt.
 3. Anders Malmsten tillerkänns ersättning av allmänna medel med 68 537 kr. Av beloppet avser 48 200 kr arbete, 6 630 kr tidsspillan och 13 707 kr mervärdesskatt.
 4. Kostnaderna för försvaret och målsägandebiträden ska stanna på staten.
-

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat att Karl Olof Bonow ska dömas för följande gärningar.

1-5. Grovt sexuellt utnyttjande av underårig

Bonow har vid ett stort antal tillfällen under åren 1990 till och med september 2001 haft sexuellt umgänge med målsäganden A som då var mellan 3 och 14 år gammal. Det sexuella umgänget har bestått i att Bonow genomfört vaginala samlag med målsäganden och berört målsägandens könsorgan med sin hand och sitt kön vid nedan nämnda tillfällen och platser:

- A. två tillfällen mellan juni 1994 och sommaren 1995 på Ängsholmen, nuvarande Laggaruddsvägen 10, Upplands-Bro kommun,
- B. ett tillfälle någon gång under åren 1996-1997 på Ängsholmen, nuvarande Laggaruddsvägen 10, Upplands-Bro kommun. Vid detta tillfälle har Bonow även frågat målsäganden om hon kunde utföra oralsex på honom vilket hon nekat till,
- C. ett tillfälle sommaren 1996 eller 1997 på en segelbåt på okänd plats i Mälaren inom Stockholms län,
- D. ett tillfälle den 14 juni 1999 på Ängsholmen, nuvarande Laggaruddsvägen 10, Upplands-Bro kommun,
- E. ett tillfälle under augusti-september 2001 på Ängsholmen, nuvarande Laggaruddsvägen 10, Upplands-Bro kommun.

6. Grovt sexuellt utnyttjande av underårig

Utöver gärningarna a-e har Bonow vid ett stort antal tillfällen, i vart fall 2 ggr i veckan, under åren 1990-2001 genomfört vaginala samlag med målsäganden och berört målsägandens könsorgan med sin hand och sitt kön på

Oktobervägen 11 i Järfälla kommun samt på fastigheten Allmarestäket och på Ängsholmen, Upplands-Bro kommun.

Gärningarna under åtalspunkterna 1-6 är grova med hänsyn till målsägandens unga ålder, att de utgjort ett led i en upprepad sexuell brottslighet mot målsäganden samt att gärningsmannen stått i en förtroendeställning i förhållande till målsäganden.

Lagrum: 6 kap. 4 § 2 st brottsbalken i dess lydelse före den 1 juli 1992, den 1 januari 1995, den 1 juli 1998 och den 1 april 2005

7. Grovt barnpornografibrott

Bonow har den 10 januari 2012 i sin bostad i Bålsta, Håbo kommun, innehaft 436 barnpornografiska bilder.

Brottet är att anse som grovt då 69 bilder visar barn som utsätts för särskilt hänsynslös behandling.

Lagrum: 16 kap. 10 a § brottsbalken

8. Grov våldtäkt mot barn alternativt sexuellt ofredande

Bonow har i november månad 2007 i Dallas Texas, USA, med målsäganden B som är född i juni 2007 genomfört sexuella handlingar som med hänsyn till kränkningens art och omständigheterna i övrigt är jämförliga med samlag. Vad de sexuella handlingarna består i framgår av bilaga 1 för vilken råder sekretess.

Gärningen är grov med hänsyn till målsägandens unga ålder, att den utgjort ett led i en upprepad sexuell brottslighet mot målsäganden, att gärningsmannen stått i en förtroendeställning i förhållande till målsäganden samt att gärningsmannen filmat eller fotograferat övergreppet.

Bonow har i vart fall på tid och plats som ovan ofredat målsägande B på ett sätt som varit ägnat att kränka hennes sexuella integritet på sätt som närmare framgår av bilaga 1.

Lagrum: 6 kap. 4 § 1 och 3 st alternativt 6 kap. 10 § brottsbalken

9. Försök till grov våldtäkt mot barn alternativt sexuellt ofredande

Bonow har i november månad 2007 i Dallas Texas, USA, beslutat sig för att genomföra samlag eller andra sexuella handlingar mot målsägande B som med hänsyn till kränkningens art och omständigheterna i övrigt är jämförliga med samlag.

Bonow har med uppsåt att utföra ovanstående gärning, på sätt som närmare framgår av bilaga 1, vidtagit förberedelser för och påbörjat utförandet av ett övergrepp bestående av att med målsäganden B genomföra samlag eller handlingar som med hänsyn till kränkningens art och omständigheterna i övrigt är jämförliga med samlag.

Gärningen är grov med hänsyn till målsägandens unga ålder, att den utgjort ett led i en upprepad sexuell brottslighet mot målsäganden, att gärningsmannen stått i en förtroendeställning i förhållande till målsäganden samt att han även fotograferat eller filmat förberedelsen.

Fara för brottets fullbordan har förelegat.

I vart fall har Bonow, på sätt som framgår av bilaga 1, ofredat målsägande B på ett sätt som varit ägnat att kränka hennes sexuella integritet.

Lagrum: 6 kap. 4 § 1 och 3 st, 6 kap. 15 § 1 st och 23 kap. 1 § 1 st
brottsbalken alternativt 6 kap. 10 § brottsbalken

Åklagaren har vidare yrkat dels att i beslag tagna föremål med barnpornografiskt material, dator, CD-skiva, diskett och negativ ska förklaras förverkade jämlikt 36 kap. 2 § brottsbalken, dels att beslaget avseende en film från besök i Dallas och en utskrift av ett brev till Karl Olof Bonows syster ska bestå till dess domen i målet vinner laga kraft.

Målsägande A har yrkat att Karl Olof Bonow ska förpliktas att betala skadestånd till henne med 600 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 30 september 2001 till dess betalning sker. Av beloppet avser 550 000 kr kränkning och 50 000 kr sveda och värk.

Målsägande B har yrkat att Karl Olof Bonow ska förpliktas att betala skadestånd till henne med 100 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 1 december 2008 till dess betalning sker. Beloppet avser kränkning.

Målsägandena har biträtt åtalet.

Karl Olof Bonows inställning till åklagarens och målsägandenas yrkanden anges nedan.

Uppgifter om målsägandenas identiteter och närmare relation till Karl Olof Bonow finns i bilaga 1 som omfattas av sekretess. Där finns också uppgifter om närstående vittnens identiteter.

DOMSKÄL

Bakgrund

Målsägande A är född 1987. När hon föddes bodde hon tillsammans med sin mor E och Karl Olof Bonow på Oktobervägen i Järfälla. A:s syskon D, F och G bodde med familjen och systemen C bodde där varannan helg. I april 1991 flyttade familjen till Allmarestäket där de bodde fram till augusti 1991 då de flyttade in i ett hus på Laggarrudsvägen i Bro (Ängsholmen). På Ängsholmen bodde A tillsammans med sin mor, Karl Olof Bonow och brodern F. Den senare bodde dock i ett separat hus som låg på tomten. Under 2011 blev A:s syster C allvarligt sjuk. I samband därmed berättade C att hon blivit utsatt för sexuella övergrepp av Karl Olof Bonow under sin uppväxt. När målsägande A fick höra detta berättade hon att även hon hade utsatts för övergrepp av Karl Olof Bonow. En polisanmälan gjordes och förundersökning inleddes. Under förundersökningen gjordes husrannsakan i Karl Olof Bonows bostad. I samband därmed påträffades barnpornografiska bilder och andra bilder av barn. Det påträffades bl.a. vissa fotografier som enligt åklagaren har tagits i USA i samband med att målsägande B:s familj bodde där. Karl Olof Bonow var på besök hos familjen i november 2007. Innehållet på fotografierna ligger till grund för åtalet i åtalspunkterna 8 och 9.

Skuld

Karl Olof Bonow har erkänt grovt barnpornografibrott. Han har förnekat gärningarna i övrigt.

Målsägandeförhör har hållits med A. Karl Olof Bonow har hörts över åtalet. På åklagarens begäran har vittnesförhör hållits med A:s mor E, hennes syster D, hennes bröder F (far till målsägande B) och G, hennes barndomsvän H, målsägande B:s mor I, Karl Olof Bonows f.d. hustru Andrea Bonow samt polisassistenten Malin

Persson. Polisförhör med A:s syster C, som avled under sommaren 2012, har lästs upp. Åklagaren har vidare åberopat en ljudinspelning av ett samtal mellan A och Karl Olof Bonow, skriftlig bevisning och fotografier.

Målsägande A har berättat följande. När C berättade att hon hade blivit utsatt för övergrepp började hon själv berätta om vad hon blivit utsatt för. Hon hade tänkt berätta tidigare men inte gjort det. Hon minns inte hur gammal hon var när övergreppen började. Hon är dock säker på att de pågick när de bodde på Oktobervägen. Hon är säker eftersom det kändes obehagligt när Karl Olof skulle hämta henne på dagis. Det var också obehagligt när hennes mamma skulle åka iväg eftersom hon inte ville vara ensam med Karl Olof. Hon har inte något minne av övergrepp när de bodde i Allmarestäket. Hon är dock övertygad om att det förekom övergrepp även där eftersom det inte var något uppehåll under de år övergreppen ägde rum. De övergrepp hon minns ägde rum på Ängsholmen. De skedde oftast i Karl Olof Bonows och E:s sovrum och brukade gå till på samma sätt. Han började ta på henne och sedan tog de av sig kläderna. När hon var liten klädde han av henne. Då hon blev äldre klädde hon av sig själv. De låg bredvid varandra på sängen och han tog på hennes könsorgan. Sedan la han sig på rygg och satte henne ovanpå, mage mot mage, och tryckte sin penis mot hennes underliv. Därefter lade han ner henne på mage på sängen och fortsatte. Han stödde sig på armarna. Han fick utlösning. Hon brukade duscha eller torka av sig. Det tog ca 20-30 minuter. Hon brukade titta på den digitala klockan när hon låg i sängen. Det kändes obehagligt och ibland gjorde det ont. Hon stängde av. Han sa att det var deras hemlighet. Hon sa inte uttryckligen nej men var stel och kröp ihop när han tog på henne. Han sa någon gång ”det verkar som du inte vill” och sen ”men jag vet ju att du vill”. Hon utsattes för övergreppen ca två gånger i veckan under skolterminerna. Hennes mamma kom hem sent på tisdagar och torsdagar. Det var ofta då övergreppen skedde. Hon hade olika hårspännen för varje dag i veckan. Hon minns att hon tyckte sämre om de hårspännen hon hade på tisdagar och torsdagar. När E var borta skedde övergreppen oftare. Under helger och lov mer sällan om andra var

hemma. Det kunde även hända när E bara var borta en kortare stund, t.ex. när hon skulle skjutsa något av syskonen till tåget. Det gick då till på samma sätt men snabbare. Karl Olof klädde inte av sig helt. Om han hörde att någon kom klädde han på sig snabbt. Hon klädde också på sig och gick in i sitt rum. Det kunde gå på 10 minuter. När det hände efter att han hämtat henne i skolan var han nykter. Vid de andra övergreppen hade han ofta druckit alkohol innan. Han drack på helger och lov. På fredagskvällarna var E på ridkurs. Då hade han alltid druckit alkohol innan. Det har inte varit något uppehåll under de år övergreppen pågått. Det har skett så fort Karl Olof har fått tillfälle. Efter att hon fyllt 12 år använde han kondom under några veckor. Han sa att hon hade blivit så stor att det behövdes. Sedan slutade han dock med det. Hon var orolig för att hon skulle bli gravid. Det har varit fråga om regelrätta samlag så länge hon kan minnas. Hon minns ett tillfälle när hon var 8 eller 9 år gammal då han förgrep sig på henne i familjens båt. Det var en liten båt men det fanns utrymme att övernatta. Han stannade båten och gick ner i hytten. Hon ville inte men han insisterade så hon gick med honom ner. Det gick till på samma sätt som i sovrummet. Ett annat tillfälle hon minns var när hon hade armen i gips under några veckor. Då var hon ungefär lika gammal som vid tillfället i båten. Ett tredje tillfälle var dagen hon fyllde 12 år. Hon var på en pizzeria med Karl Olof där de firade födelsedagen. Därefter åkte de hem och han förgrep sig på henne i sovrummet. Hon minns också ett tillfälle när han frågade henne om hon ville suga av honom vilket hon vägrade. Hon var under alla år orolig och rädd för de dagar hon visste att övergrepp skulle ske. Hon var också rädd för att allt skulle avslöjas. Det fick inte komma fram för då skulle hela hennes liv förändras. Hon tänkte att hon ville att det skulle ta slut men hon vågade inte säga något. Till slut bestämde hon sig. Hon var 14 år och det var precis när hon började åttonde klass. Efter övergreppet sa hon till honom att det aldrig skulle ske igen. Han förstod inte. Han försökte flera gånger därefter men hon sa ifrån. Han sa vid något tillfälle att det kändes som att hon hade gjort slut med honom.

Karl Olof Bonow har uppgett följande. Han och A har haft en bra relation och kommit bra överens. Han ifrågasätter inte att A har upplevt det på det sätt hon berättar. Han får godta det men håller inte med henne. Han har kramat och pussat henne och som liten satt hon i hans knä. Det har dock inte varit något sexuellt. Han har inte gjort något olagligt. Han skulle aldrig göra någonting mot någon som de inte själva vill. Han begår inte övergrepp. Han och A har uppfattat en och samma situation på olika sätt. Han står för det han skrivit i breven. Hans allmänna inställning är den som framgår av hans brev ”Som jag ser det”. Han minns inte att han skulle ha pratat med E om en sexuell relation med A. Han har tagit vissa semesterbilder på barnen. De andra bilderna som påträffats hos honom har han inte tagit. Han vet inte hur bilderna och negativen kommit i hans ägo. Han måste väl ha sett bilderna när han sparade ner dessa i datorn. Han fotograferar för att han tycker det är intressant. Han kan i efterhand tänka sig att vissa av bilderna uppfattas som pornografiska. Det måste dock inte vara så. Han kan ha fotograferat dagbarn men inte i pornografiskt syfte. Han vet inte varför han skulle ha tagit kort på nakna dagbarn. Han ser inte barn som sexobjekt. När han betraktar bilderna är det inte i något sexuellt syfte. Han har ett intresse för barn men han är inte pedofil. Han kan inte förklara intresset men det är inte sexuellt. Att han har bilder betyder inte att han begått övergrepp. De texter som påträffats hos honom har han sparat slentrianmässigt i datorn.

Karl Olof Bonows uppgifter beträffande åtalpunkterna 8 och 9, se bilaga 1.

Tingsrättens bedömning

Åtalpunkterna 1-6 (grovt sexuellt utnyttjande av underårig)

Åklagarens huvudsakliga bevisning i denna del utgörs av målsägande A:s uppgifter. Någon teknisk bevisning eller några direkta vittnesiakttagelser föreligger inte. Att det förhåller sig så är naturligt med hänsyn till att det gått lång tid sedan de påstådda

gärningarna. I bevishänseende innebär det dock att A:s trovärdighet blir avgörande för bedömningen.

För fällande dom i brottmål krävs att det är ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade har gjort sig skyldig till det som åklagaren påstår. En trovärdig utsaga från målsäganden kan, i förening med vad som i övrigt har framkommit i målet, vara tillräckligt för en fällande dom. Det räcker således inte att målsäganden bedöms som mer trovärdig än den tilltalade för att åtalet ska anses styrkt. Det krävs att stödbevisning förebringas för att beviskravet ska anses uppfyllt. I ett fall som detta när det till största delen är fråga om ett obestämt antal gärningar som inte har individualiserats i gärningsbeskrivningen måste särskilt stränga krav ställas på bevisföringen. Den stödbevisning som presenteras måste således ge ett klart och tydligt stöd för målsägandens uppgifter. Först då kan åtalet bifallas (se bl.a. NJA 2010 s. 671).

När det gäller A:s utsaga kan det konstateras att hon lämnat en sammanhängande berättelse om sin uppväxt och vad Karl Olof Bonow utsatt henne för. Hon har i detalj beskrivit hur övergreppen vanligtvis brukade gå till och hon har lämnat ett flertal uppgifter om gärningarna som stärker hennes trovärdighet. Ett exempel är hennes uppgift om att hon brukade titta på klockan under övergreppen och att hon därför vet hur lång tid övergreppen brukade ta. Ett annat exempel är hennes uppgifter om vilka hårspännen hon brukade använda de dagar när hon förstod att övergrepp skulle ske. Några felaktigheter eller motsägelser i hennes uppgifter har inte framkommit. Hon har varit måttfull i sin berättelse och det finns inte några tendenser till överdrifter. Att hon inte har kunnat ange exakt när varje övergrepp har skett framstår som naturligt med hänsyn till att det varit fråga om ett stort antal övergrepp som pågått under en lång tidsperiod. Någon anledning för henne att sanningslöst tillvita Karl Olof Bonow brott har inte heller framkommit. Sammantaget anser tingsrätten att A har gjort ett trovärdigt intryck.

Karl Olof Bonows uppgifter framstår däremot som motsägelsefulla. Han har sagt att han inte ifrågasätter A:s uppgifter och att hon måste ha upplevt det på det sätt hon berättar. Samtidigt har han förnekat att det över huvud taget förekommit några sexuella handlingar mellan dem. När han fått direkta frågor om deras relation har han svarat undanlidande. Han har således inte kunnat lämna några uppgifter som ger en annan förklaring till A:s berättelse än att det hon berättar faktiskt är sant. Redan detta förhållande gör att Karl Olof Bonows trovärdighet kan ifrågasättas. Att Karl Olof Bonow framstår som mindre trovärdig än A är dock som angivits ovan inte tillräckligt för en fällande dom. För detta krävs att A:s uppgifter vinner stöd av övrig utredning.

Den stödbevisning som förebringats är omfattande. Enligt tingsrättens mening ger den ett starkt stöd för A:s uppgifter. Ett flertal vittnen har berättat att Karl Olof Bonow hade ett mycket fysiskt beteende gentemot A när hon var liten och att de uppfattat detta beteende som onaturligt. Hennes bror F har berättat att han vid ett tillfälle kom in i Karl Olof Bonows och E:s sovrum och att han då såg Karl Olof Bonow och A ligga nakna i sängen i skedställning. A:s syster C har berättat detaljerat för polisen om övergrepp som Karl Olof Bonow utsatt henne för och om Karl Olof Bonows gränslösa beteende mot A. A:s syster D har berättat att Karl Olof Bonow vid ett tillfälle när hon lagt sig för att sova lyfte på täcket och tog på hennes bak. Hon var då i 11-årsåldern. A:s barndomskamrat H har berättat att Karl Olof Bonow stack ner sin hand i hennes trosor när hon var hemma hos A och lekte. Hon var då i 6-8-årsåldern. A:s mor har uppgett att Karl Olof Bonow, när hon konfronterade honom efter att A berättat om övergreppen, sagt ”vi var två om det”. Någon anledning att ifrågasätta vittnesuppgifterna föreligger inte. Dessa ger ett tydligt stöd för A:s uppgifter. Till detta kommer att det påträffats grovt barnpornografiskt material i form av bilder och berättelser hemma hos Karl Olof Bonow. Enligt Karl Olof Bonow själv har han inget sexuellt intresse av barn. Han har dock inte kunnat lämna någon rimlig förklaring till varför han innehaft materialet. Med hänsyn till innehållet i materialet och vad som framkommit under

vittnesförhören är det enligt tingsrättens mening uppenbart att Karl Olof Bonow har ett starkt sexuellt intresse av små flickor och att detta intresse inte stannar vid att enbart iaktta. Ett annat stöd för A:s uppgifter finns också i den ljudupptagning och de brev som åberopats. I ljudupptagningen närmast erkänner Karl Olof Bonow att han utsatt A för övergrepp. I ett av breven antyder Karl Olof Bonow att han tycker att det är godtagbart att vuxna har sex med barn om barnen är med på det, något som han även upprepat vid huvudförhandlingen.

Sammantaget ger den förebringade bevisningen ett sådant stöd åt A:s berättelse att hennes utsaga ska läggas till grund för bedömningen. Genom hennes uppgifter är det styrkt att Karl Olof Bonow vid ett stort antal tillfällen genomfört vaginala samlag med henne samt berört hennes könsorgan med sin hand och sitt kön. När det gäller de gärningar som närmare preciserats under åtalpunkterna 1-5 har A berättat närmare om tillfällena under punkterna B-E. Karl Olof Bonow ska dömas för dessa gärningar. Några mer preciserade uppgifter om gärningarna under punkten A har hon inte lämnat. Karl Olof Bonow kan inte dömas i denna del. Såvitt gäller åtalpunkten 6 har A berättat att det varit fråga om ett mycket stort antal övergrepp under den aktuella tidsperioden. A har uppgett att de första tillfällena hon verkligen minns ägde rum på Ängsholmen dit familjen flyttade i augusti 1991. Även om mycket talar för att övergreppen påbörjats redan dessförinnan kan det inte anses ställt utom rimligt tvivel att så varit fallet. Karl Olof Bonow ska således endast dömas för gärningar begångna efter nämnda tidpunkt. Det är genom A:s berättelse styrkt att övergreppen under en stor del av den angivna tidsperioden skett minst två gånger i veckan. Karl Olof Bonow ska dömas för dessa övergrepp. Det har varit fråga om upprepade sexuella övergrepp mot A från det att hon varit mycket ung till dess hon fyllt 14 år. Karl Olof Bonow har dessutom stått i en förtroendeställning till A. Med hänsyn till dessa omständigheter är gärningarna att bedöma som grova. Karl Olof Bonow ska dömas för grovt sexuellt utnyttjande av underårig.

Åtalspunkten 7 (grovt barnpornografibrott)

Karl Olof Bonows erkännande av att han innehaft de aktuella bilderna stöds av övrig utredning. Malin Persson har beskrivit hur de olika bilderna har klassificerats och vilka bedömningskriterier som ligger till grund för denna klassificering. Tingsrätten finner inte skäl att göra någon annan bedömning av materialet än den som Malin Persson har gjort. Åtalet är styrkt. Karl Olof Bonow ska dömas för grovt barnpornografibrott.

Åtalspunkterna 8 och 9 (grov våldtäkt mot barn alternativt sexuell ofredande samt försökt till grov våldtäkt mot barn alternativt sexuellt ofredande)

Det är utrett att Karl Olof Bonow besökte F och I i Dallas vid den aktuella tidpunkten och att han bodde tillsammans med dem i deras bostad. Åklagaren har gjort gällande att Karl Olof Bonow i bostaden förgrep sig på B på det sätt som närmare angivits i bilaga 1. Till stöd för gärningspåståendet under åtalspunkten 8 har åklagaren åberopat ett fotografi av det påstådda övergreppet (aktbil. 70, flik 1). Karl Olof Bonow har hävdatt att det inte är han som syns på fotografiet.

Att det inte skulle vara Karl Olof Bonow som syns på fotografiet motsägs av F:s och I:s uppgifter. De har båda med säkerhet identifierat Karl Olof Bonow och dottern B samt uppgett att den soffa som syns på bilden fanns i vardagsrummet i den aktuella bostaden. Med hänsyn till vittnesuppgifterna kan Karl Olof Bonows invändning lämnas utan avseende. Genom F:s och I:s uppgifter är det styrkt att det är Karl Olof Bonow och B som syns på fotografiet. Det kan också hållas för visst att det är han själv som har tagit fotografiet.

Såvitt gäller den avbildade händelsen ger en närmare granskning av fotografiet ett starkt stöd för att Karl Olof Bonow utsätter B för ett sådant övergrepp som åklagaren har påstått. Malin Persson, som är expert på att granska den aktuella

typen av material, har uppgett att hon granskat en förstoring av bilden och att hon då med säkerhet har kunnat konstatera ett sådant övergrepp som påstås. Hon har med anledning därav även klassificerat bilden som grov barnpornografi. Enligt tingsrättens mening är det genom det åberopade fotografiet och Malin Perssons uppgifter styrkt att Karl Olof Bonow utsatt B för ett sådant övergrepp som åklagaren har gjort gällande. Det har varit fråga om en handling som är jämförlig med samlag. Åtalet är styrkt. Då gärningen riktat sig mot ett spädbarn som Karl Olof Bonow stått i en förtroendeställning till och då gärningen fotograferats ska brottet bedömas som grovt. Karl Olof Bonow ska i denna del dömas för grov våldtäkt mot barn.

När det gäller åtalspunkten 9 är det utrett att Karl Olof Bonow delade rum med F:s och I:s son under vistelsen och att det har tagits två fotografier i detta rum (aktbil. 70, flik 2). Det ena fotografiet föreställer B ensam liggande på en säng fullt påklädd. Det andra fotografiet föreställer B liggande på sängen med bar underkropp och Karl Olof Bonow stående på knä framför sängen med händerna knäppta framför sig. Karl Olof Bonow har uppgett att han inte har något minne av att han skulle ha tagit bilderna. Enligt tingsrättens mening är det dock uppenbart att bilderna tagits av Karl Olof Bonow.

Såvitt gäller innehållet i bilderna och vad som förevarit vid tillfället har åklagaren i första hand gjort gällande att det är fråga om ett försök till grov våldtäkt mot barn. För att så ska vara fallet krävs att Karl Olof Bonow har påbörjat utförandet av ett sådant brott och att han haft uppsåt till samtliga gärningsmoment som innefattas i det fullbordade brottet. Det kan enligt tingsrättens mening uteslutas att det är någon annan person än Karl Olof Bonow själv som klätt av B på underkroppen och placerat henne på sängen. Med hänsyn till B:s placering och vad som framkommit om Karl Olof Bonows sexuella intresse för små barn kan det inte heller råda någon tvekan om att han har haft ett sexuellt syfte med sin hantering av B. Genom att klä av B har han rent objektivt påbörjat ett sådant försök som åklagaren påstått. Att han

haft någon form av sexuellt syfte behöver dock inte innebära att han vid just detta tillfälle haft uppsåt att fullborda en våldtäkt. Det faktum att han tagit fotografiet med självutlösare och att han under åtalspunkten 8 övertygats om ett fullbordat brott talar naturligtvis för ett sådant uppsåt. Några säkra slutsatser kan dock inte dras i detta hänseende. Det kan alltså inte uteslutas att Karl Olof Bonow vid just detta tillfälle endast avsåg att fotografera och iaktta B. Han kan därför inte dömas för försök till grov våldtäkt mot barn. Genom sitt agerande har han dock förmått B att medverka i en handling med sexuell innebörd. Han har därmed gjort sig skyldig till sexuellt ofredande. Åklagaren har i målet åberopat utredning om innehållet i amerikansk rätt. Av denna utredning framgår att gärningen var straffbar i USA vid tillfället. Kravet på dubbel straffbarhet är därmed uppfyllt. Karl Olof Bonow ska dömas för sexuellt ofredande av B.

Påföljd

Karl Olof Bonow förekommer inte i belastningsregistret. Tingsrätten har inhämtat ett läkarintyg enligt 7 § lagen om särskild personutredning i brottmål, m.m. Enligt intyget förelåg inte någon allvarlig psykisk störning vid gärningarna eller vid tiden för undersökningen.

Karl Olof Bonow döms nu för bl.a. grovt sexuellt utnyttjande av underårig och grov våldtäkt mot barn. Gärningarna har ett mycket högt straffvärde. De brott som riktat sig mot A har ett straffvärde som motsvarar vad som maximalt kunde ådömas för brotten vid tiden för gärningarna. Den grova våldtäkten av B har i sig ett straffvärde som väl överstiger minimistrafvet för brottet. Sammantaget uppgår straffvärdet för den samlade brottsligheten till fängelse 12 år. När straffets längd bestäms ska hänsyn dock tas till Karl Olof Bonows höga ålder och det faktum att det förflutit lång tid sedan gärningarna begicks. Tingsrätten anser vid en sådan bedömning att straffets längd bör bestämmas till 10 år. Att en förlängd preskriptionsfrist har tillämpats när det gäller brotten riktade mot A saknar i detta sammanhang betydelse.

Skadestånd

Karl Olof Bonow har bestritt skadeståndsskyldighet. Han har som skäliga belopp i och för sig vitsordat 280 000 kr för målsägande A, varav 250 000 kr för kränkning och 30 000 kr för sveda och värk, samt 75 000 kr för målsägande B. Han har vitsordat sättet för ränteberäkningarna.

Karl Olof Bonow har under nästan hela A:s uppväxt utsatt henne för grova sexuella övergrepp. Det har varit fråga om ett mycket stort antal gärningar under väldigt lång tid. Det rör sig om upprepade allvarliga kränkningar som måste ha medfört ett omfattande fysiskt och psykiskt lidande. Mot denna bakgrund anser tingsrätten att A:s anspråk är skäligt. Karl Olof Bonow ska således förpliktas att betala skadestånd till A med yrkat belopp.

Såvitt gäller B har det varit fråga om ett allvarligt sexuellt övergrepp riktat mot ett spädbarn. Brottet är av sådan art att det utgjort en mycket allvarlig kränkning av den personliga integriteten. Enligt tingsrättens mening är även B:s anspråk skäligt. Karl Olof Bonow ska förpliktas att betala skadestånd till B med yrkat belopp.

Övrigt

Karl Olof Bonow har medgett de särskilda yrkandena. Yrkandena är lagligen grundade och ska bifallas.

Det är inte uppenbart att skäl för häktning saknas. Karl Olof Bonow ska därför stanna kvar i häkte.

Eftersom Karl Olof Bonow döms för brott med fängelse i straffskalan ska han betala föreskriven avgift till brottsofferfonden.

ATTUNDA TINGSRÄTT

DOM
2012-10-31

B 6615-11

Enhet 5

Försvaren och målsägandebiträderna ska tillerkännas begärd ersättning. Med hänsyn till att Karl Olof Bonow döms till ett långt fängelsestraff och då han förpliktas att betala skadestånd med betydande belopp ska kostnaderna stanna på staten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 400)

Ett överklagande ska vara ställt till Svea hovrätt och ska ha kommit in till tingsrätten senast den 21 november 2012.

På tingsrättens vägnar

Mathias Wastesson

Avräkningsunderlag, se aktbil.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I BROTTMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten.** Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras i vissa fall att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,

2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd krävs och sådant inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det, i de fall prövningstillstånd krävs, klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I vilka fall krävs prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en tingsrätts dom om den tilltalade

1. inte dömts till annan påföljd än böter, eller
2. frikänts från ansvar och brottet inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Enskilt anspråk (skadeståndstalan)

För att hovrätten ska pröva en skadeståndstalan krävs prövningstillstånd. Från denna regel gäller följande undantag:

Överklagas domen även i brottmålsdelen och avser överklagandet frågan om den tilltalade ska dömas till ansvar för en gärning krävs inte prövningstillstånd för ett till denna gärning kopplat enskilt anspråk i de fall

1. det enligt ovanstående regler inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen, eller
2. prövningstillstånd i brottmålsdelen meddelas av hovrätten.
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis, samt
6. om prövningstillstånd behövs, de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas.

Beslut i övriga frågor

Krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen krävs även prövningstillstånd vid beslut som endast får överklagas i samband med överklagande av domen.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att målsäganden eller den tilltalade ska infinna sig personligen vid huvudförhandlingen i hovrätten. Är den tilltalade anhållen eller häktad, ska det anges.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad. Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

SVEA HOVRÄTT

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Bilaga

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra detta genom att skriva till Högsta domstolen.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till hovrätten. Den ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av det överklagade avgörandet.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledningen av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen, eller
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden yrkar,
4. varför klaganden anser att avgörandet ska ändras,
5. de omständigheter som klaganden åberopar till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas,
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska styrkas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om Ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med Er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt komma att användas med Er också hos Högsta domstolen om någon överklagar avgörandet dit.

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 03
Rotel 030106

AVRÄKNINGSUNDERLAG Aktbilaga
2012-12-28
Stockholm

Mål nr B 9697-12

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelsetid 401130-0573	Datum för dom/beslut 2012-12-28
Efternamn Bonow	Förnamn KARL OLOF Mauritz

Ovan angiven person har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad som anhållen, häktad eller på något annat sådant sätt som avses i 19 a § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. eller 10 a § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård under nedan angivna tider.

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet

Datum 2012-08-01	Datum
---------------------	-------

Särskild anteckning

- Kriminalvården har lämnat domstolen en underrättelse om att det finns uppgifter hos Kriminalvården som är av betydelse för avräkning (8 § förordningen (1974:286) om beräkning av strafftid m.m.).

Särskild upplysning till Kriminalvården m.fl. myndigheter

- Det finns tidigare meddelad dom, beslut eller avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen (1970:60) som innehåller uppgift om frihetsberövande som har betydelse för avräkning (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

.....
Kerstin Norman

Dok.Id 1051516

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 669 80	08-561 669 88	måndag – fredag 09:00-15:00
E-post: svea.avd3@dom.se www.svea.se				